

Taipaleen ortodoksisen seurakunnan TAVOITE- JA TOIMINTASUUNNITELMA 2017-2020

JOHDANTO

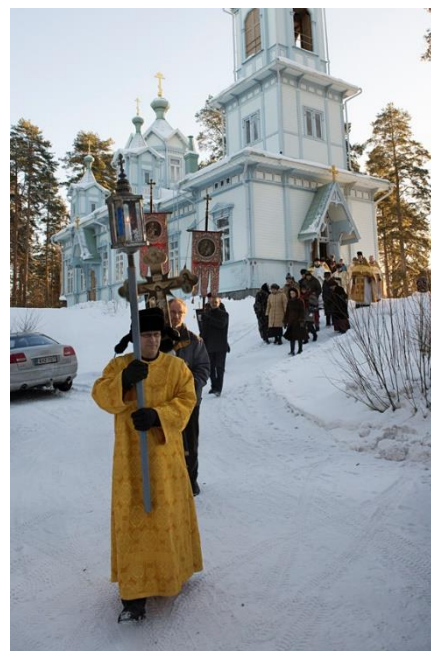
Seurakunnan tehtävä

Suomen ortodoksinen kirkko on ylösnoussien Kristuksen kirkko. Kirkon tehtävä on julistaa ilosanomaa Kristuksesta, johdattaa pelastukseen ja kantaa vastuuta koko luomakunnasta.

(Suomen ortodoksisen kirkon strategia 15.9.2009)

Toteuttaakseen kirkon tehtävää alueellaan seurakunta huolehtii pyhistä toimituksista, ortodoksisesta kasvatuksesta ja opetuksesta, diakonia- ja hyväntekeväisyystyöstä sekä muista kristilliseen sanomaan perustuvista julistus- ja palvelutehtävistä.

(Seurakunnan tehtävä, Laki ortodoksisesta kirkosta 10.11.2006)

Kirkon keskeisin tavoite juuri nyt on

vahvistaa yhteisöllisyyttä, tavoittaa ja aktivoida entistä useampia kirkon jäseniä ja sitouttaa heidät kirkon toimintaan. Tämä edellyttää entistä osallistavampien toimintamuotojen kehittämistä.

Samalla on

- ❖ turvattava kirkon palvelut koko maassa
- ❖ lisättävä osallistumista jumalanpalveluksiin ja pyhiin toimituksiin
- ❖ vahvistettava kirkon myönteistä julkisuuskuvaa

(Suomen ortodoksisen kirkon TTS 2016-2020)

Taipaleen seurakunnan tavoite- ja toimintasuunnitelma 2017-2020 rakentuu näille kirkon asettamille tavoitteille, ottaen huomioon seurakunnan erityislaadun ja toimintaympäristön.

TAIPALEEN SEURAKUNTA 2017

Seurakunta on vahva

- ❖ **HISTORIA JA JUURET:** Taipaleen seurakunnalla on yli 425-vuotinen historia ja vahva jalansija toiminta-alueensa ja koko Pohjois-Karjalan kulttuurissa.
- ❖ **IDENTITEETTI JA HENKI:** Taipalelainen identiteetti rakentuu seurakunnan rikkaalle paikallisperinteelle. Seurakunnan elämässä toteutuu mutkaton ja ihmisläheinen ”taipalelainen henki”. Perinteikkyyteen yhdistyy dynaamisuus ja ennakkoluulottomuus, rohkea katsominen eteenpäin ja uusien toimintatapojen etsiminen.
- ❖ **HENKILÖSTÖ JA MUUT TOIMIJAT:** Seurakunnan henkilöstö, luottamushenkilöt ja vapaaehtoistoimijat ovat motivoituneita ja sitoutuneita ja toimivat hyvässä yhteishengessä. Seurakuntalaisilla on paljon eri alojen osaamista, jota voidaan kartoittaa ja käyttää yhteisön hyväksi.
- ❖ **IKÄRAKENNE JA VÄESTÖKEHITYS:** Seurakunta on ikärakenteeltaan koko Karjalan hiippakunnan ”nuorekkain”; 0-20-vuotiaiden osuus väkiluvusta on suurin (23,32%). Alueella on kohtalaisen vakaa väestönkehitys ja työllisyysnäkyvät maakuntakeskus Joensuun kyljessä. Toisaalta seurakunnan väestökehitykseen heijastuu maanlaajuinen muuttoliike kasvukeskuksiin ja syntyvyyden lasku.
- ❖ **TALOUS:** Vakaan taloudellisen perustan toiminnalle luo hyvin hoidettu ja laaja metsäomaisuus. Seurakunnan toiminnan tavoitteena on resurssien tarkoituksenmukainen käyttö ja kestävä talous.
- ❖ **PYHÄKÖT JA LEIRIKESKUS:** Seurakunnan pyhäköt (3 kirkkoa ja 2 tsasounaa) ovat kauniita, ja niitä pidetään arvoisessa kunnossa. Pyhäköt jakaantuvat seurakunnan alueelle toimivasti. Kaikki seurakuntalaiset asuvat enintään 30 kilometrin säteellä lähimmästä pyhäköstä. Säynelammen leirikeskukseen uusi päärakennus (2015) on parantanut leirikeskukseen käytettävyyttä. Siitä on kehittymässä paitsi lapsi- ja nuorisotyötä, myös laajemmin seurakunnan toimintapiirejä ja seurakuntalaisia palveleva kokoontumispaikka.
- ❖ **SIJAINTI JA KOKO:** Maantieteellinen sijainti ja sopivan kokoinen toiminta-alue tarjoavat paljon mahdollisuuksia toiminnan kehittämiseksi.
- ❖ **YHTEISTYÖ:** Pohjois-Karjalan tiivis nelosseurakuntien alue mahdollistaa mielekkään seurakuntien yhteistyön eri toimintamuodoissa (esim. diakonia-, vapaaehtois-, lapsi- ja nuorisotyö, kuorotoiminta). Myös kahden luostarimme läheisyys, Valamon opisto ja Joensuu teologisen koulutuksen keskuksena ovat lähialueen hyödynnettäviä vahvuuksia. Yhteistyö kuntien, alueen muiden seurakuntien ja valtakunnallisten ja paikallisten järjestöjen kanssa toimii hyvin ja palvelee ortodoksisuuden alueellista näkyvyyttä. Yhteistyökumppaneita ovat myös kirkon järjestöt ONL ry., PSHV ry. ja Filantropia ry. Seurakunnalla on ystävyysseurakunta Viron Obinitsassa.

Seurakunta kohtaa haasteita

- ❖ **HENKINEN YMPÄRISTÖ:** Julkisessa keskustelussa asenteet ja mielipiteet kirkkoa kohtaan ovat muuttuneet kielteisemmiksi pienen äänekkään vähemmistön vaikuttamistyön tuloksena. Toisaalta suuri enemmistö on muuttunut entistä välinpitämättömämmäksi. Tuloksena on kirkon vaikutuksen jatkuva väheneminen yhteiskunnassa. Tunnustuksellista toimintaa suljetaan aktiivisesti pois julkisesta tilasta.
- ❖ **SITOUTUMISEN PUUTE:** Seurakunnan jäsenistöstä suuri osa ei osallistu juuri koskaan seurakunnan jumalanpalveluksiin tai muuhun toimintaan. Side seurakuntayhteisöön ja omaan ortodoksisuuteen voi olla näissä tapauksissa hyvin ohut, jolloin seurakunnasta erotaan herkemmin.
- ❖ **VASTUUNKANTAJIEN VÄSYMINEN:** Aktiivisten seurakuntalaisten joukossa tehtävät kasaantuvat helposti muutamille vastuunkantajille. Näiden ikääntyessä ja väsyessä tulisi löytyä uusia tekijöitä jakamaan vastuuta.
- ❖ **HALLINTO:** Vaikka seurakunnan oma talous on vakaalla perustalla ja toiminta hyvin järjestettyä, kohtaa seurakunta kirkon keskushallinnon ja hiippakunnan taholta painetta seurakuntien yhdistymisiin tai kappeliseurakuntien muodostamiseen. Seurakunta ei ole innostunut järjestelyistä, joihin sillä ei ole taloudellista eikä toiminnallista tarvetta. Keskustelua ollaan kuitenkin valmiita käymään seurakuntien välisen yhteistyön syventämisestä. Seurakunnassa kannetaan huolta kirkollisten palveluiden turvaamisesta myös heikommassa tilanteessa olevien seurakuntien alueella.
- ❖ **ALUEIDEN TASAPUOLINEN PALVELEMINEN:** Seurakunnan suurin jäsenkeskittymä Ylämylly on oman pyhäkön ja seurakuntatilan puutteessa jäänyt varjoon seurakunnan toimintaa suunniteltaessa. Alue on erityisesti lapsiperheiden suosiossa. Asukkaiden aktiivisuus suuntautuu paljon Joensuun suuntaan.
- ❖ **ERI IKÄRYHMIEN JA ERITYISRYHMIEN HUOMIOIMINEN:** Seurakunnassa on kasvava vanhusväestö ja samalla suuri lasten ja nuorten osuus väestöstä. Molemmille laidoille tulisi panostaa vahvasti diakoniatyön sekä nuoriso- ja kasvatustyön alueilla. Pyhäköiden ja muiden kiinteistöjen esteettömyydessä on paljon kehitettävää. Seurakunnassa on merkittävä venäjänkielinen vähemmistö, jonka palvelemiseen erityisesti Outokummun suunnalla tulisi panostaa.

TAIPALEEN SEURAKUNTA TÄSTÄ PÄIVÄSTÄ TULEVAISUUTEEN

Seurakunnan visio kiinnittyy kirkon yhteiseen visioon (Kirkon TTS 2016-2020):

Taipaleen seurakunta on rukoileva ja läsnä oleva kasvun yhteisö, jossa

- ❖ tuetaan ihmisten hengellistä kasvua
- ❖ pidetään esillä kirkon uskoa ja sille rakentuvia arvoja – ja toimitaan niiden mukaisesti
- ❖ kannetaan vastuuta lähimmäisistä paikallisesti ja maailmanlaajuisesti
- ❖ luodaan uusia, nykyihmisiä sitouttavia ja yhteisöä vahvistavia toimintatapoja

TULEVAISUUDENNÄYN TOTEUTTAMINEN

- ❖ HENGELLINEN KASVU, OPETUS JA KASVATUS:

Rukous- ja jumalanpalveluselämä on seurakuntaelämän ydin. Sen saavutettavuus taataan kaikilla seurakunnan alueilla ja kaikille seurakuntalaisille.

- Esteitä jumalanpalvelukseen osallistumiseen madalletaan kirkkokyytejä organisoimalla, kehittämällä kiinteistöjen esteettömyyttä ja pitämällä yllä kattavaa laitoshartauksien ohjelmaa. Osallistumisen henkisiä esteitä poistetaan ja osallistumisaktiivisuutta lisätään opetuksella, oheistapahtumilla ja kohdennetuilla kutsuilla. Erikieliset seurakuntalaiset huomioidaan jumalanpalvelusten tarjonnassa.
- Seurakunnassa tuetaan ihmisten hengellistä kasvua tarjoamalla elävää osallisuutta seurakuntayhteisöstä ja pyhistä mysteeriöistä. Opetusta mysteeriöiden tarpeellisuudesta ja merkityksestä lisätään. Samalla kaikille taataan mahdollisuus niihin osallistumiseen. Kaikki seurakunnassa tapahtuva opetus pyrkii kiinnittämään ihmisiä aktiiviseen jumalanpalveluselämään.
- Lapsi- ja nuorisotyöhön panostaminen on seurakunnan kasvun edellytys. Seurakunnan on arvioitava kasvatusvastuutaan erityisen tarkasti tilanteessa, jossa uskonnonopetus on murroksessa. Koulujen kanssa tehdään yhteistyötä päivänavausten, oppitunti- ja kirkkovierailujen sekä vuosittaisten koululaisjumalanpalvelusten muodossa. Yhteistyötä koulujen ja uskonnonopettajien kanssa kehitetään edelleen.
- Opetusvastuu seurakunnassa on ensisijaisesti työntekijöillä ja papistolla. Myös muiden seurakuntalaisten monipuolista asiantuntijuutta ja osaamista (esim. erityisryhmien kohtaamisessa) hyödynnetään kasvatustyössä.
- Lasten kerhotoimintaa järjestetään erityisesti lapsiperheiden suosimille alueille Ylämyllylle ja Outokumpuun. Perheiden osallistumista jumalanpalvelukseen tuetaan lasten kirkkokerholla (liturgian alussa) ja perhetapahtumilla. Lokeroivan toiminnan sijaan saatetaan kaikenikäisiä seurakuntalaisia yhteen niin jumalanpalveluksissa kuin tapahtumissa ja retkillä.
- Kehitetään edelleen seurakunnan leiriperinnettä (kriparit ja lastenleirit) ja leirikeskusta.
- Aikuisille suunnattua seurakuntaopetusta pidetään yllä ja kehitetään vastaamaan seurakuntalaisten tarpeita (esim. Ortodoksisuus tutuksi -esitelmät, kinkerit, tiistaiseurojen esitelmätilaisuudet, opetusjumalanpalvelukset).

❖ JULISTUS, TIEDOTUS JA LÄHETYS:

*Seurakunnassa pidetään esillä kirkon uskoa, sille rakentuvia arvoja ja toimitaan niiden mukaisesti. Seurakunnan opetusta ja koko elämää läpäiseviä arvoja ovat **rakkaus, totuus, vapaus, yhteisöllisyys ja luovuus**. Myös julkisessa keskustelussa näiden arvojen puolustaminen on seurakunnan velvollisuus.*

- Seurakunta on läsnä oleva ja kutsuva yhteisö jäsenistölleen, mutta myös ympäristölleen. Jokainen seurakuntalainen voi toivottaa ”omia” ja ”vieraita” tervetulleeksi kirkkoon.
- Seurakunnan myönteistä näkyvyyttä toiminta-alueella edistetään tiedottamalla ja esittelemällä toimintaa kutsuvasti (Aamun Koitossa, seurakunnan internetsivuilla, Facebook-sivulla, paikallislehdissä ja internetin menovinkeissä). Juttuvinkkejä ja valmiita juttuja seurakunnan toiminnasta tarjotaan aktiivisesti alueen medioihin.
- Kehitetään seurakunnan nettisivuja, FB-sivuja ja seurakuntalehteä.
- Arvokas lähetysmahdollisuus on kaikissa tilaisuuksissa (esim. kunnallisissa ja ekumeenisissa), joihin seurakuntaa kutsutaan osallistumaan.
- Jatketaan ja kehitetään toimivaa yhteistyötä alueen kuntien kanssa.
- Kehitetään toimintamutuja, jotka tuovat seurakuntaa näkyvämmiin esille ympäristössään, varsinkin praasniekka- ja ristisaattoperinteiden tarjoamia mahdollisuuksia hyödynnetään.

❖ DIAKONIA JA VAPAAEHTOISTYÖ:

Seurakunnassa kannetaan vastuuta lähimmäisistä paikallisesti ja maailmanlaajuisesti. Diakoniatyössä apu suunnataan ensisijaisesti kaikkein suurimmassa tarpeessa oleville ja niille, jotka ovat jostain syystä jääneet muun avun ulkopuolelle.

- Seurakunnan diakoniatyötä tekevät työntekijät ja vapaaehtoiset toimijat diakoniatyötoimikunnan johdolla. Herätellään tietoisuutta kaikkien seurakuntalaisten yhteisestä diakoniatehtävästä. Näin diakoniatyössä saadaan moninkertaisesti aikaan.
- Osallistutaan sote-uudistuksen tiimoilla kunnissa käytävään keskusteluun ja yhteistyön kehittämiseen, jossa kolmannen sektorin rooli muovautuu uudenaikaiseksi.
- Seurakunnan diakoniavastuu ulottuu myös kaukaisempiin lähimmäisiin (mm. Filantropia ry:n ulkomaan diakonian ja ystävyysseurakunta Obinitsan diakoniatyön tukeminen).
- Taipaleen seurakunnassa luodaan uusia, nykyihmisiä aktivoivia ja sitouttavia sekä yhteisöllisyyttä vahvistavia toimintatapoja.

- Seurakunta arvioi toimintamuotojaan ennakkoluulottomasti uudelleen kohtaamaan ihmisten uudenlaisia elämänrytmejä ja tarpeita, joita kartoitetaan kyselyllä tai ideointi- ja palautetilaisuuksilla.
- Seurakuntalaisille annetaan vapautta ja vastuuta toiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta, tilaa luovuudelle ja ideoinnille.
- Seurakuntalaisten osaamista kartoitetaan ja tarjotaan erilaisia pieniä palvelutehtäviä seurakunnassa.
- Vapaaehtoisten määrää lisätään tarjoamalla entistä osallistavampia ja erilaisiin tarpeisiin vastaavia toimintamahdollisuuksia ja panostamalla vapaaehtoisten koulutukseen, ohjaukseen ja virkistykseen, sekä vapaaehtoistyön organisointiin.
- Vapaaehtoistyön organisointiin etsitään koulutusta henkilöstölle ja luottamushenkilöille, joiden vastuualuetta asia sivuaa.

❖ TYÖYHTEISÖ:

Työntekijöiden innokkuus ja motivaatio, luovuuden tukeminen ja rakentavan palautteen saaminen työstä heijastuu myönteisesti koko seurakunnan elämään.

- Työntekijöiden selkeää työnjakoa ja työn delegointia kehitetään, samoin työpalavereita sekä työn suunnitelmallisuutta ja organisointia pidemmällä aikajänteellä.
- Työhyvinvointia ja -motivaatiota lisätään takaamalla kunkin työntekijän mahdollisuudet toimia ja kehittyä omilla erityisosaamisalueillaan.
- Työyhteisölle järjestetään edelleen yhteistä virkistystä yhteishengen lisäämiseksi, sekä liikunta- ja kulttuuriseteleiden muodossa tuetaan henkilöstön omaa virkistäytymistä.

❖ TALOUS JA HALLINTO:

Toimintakauden keskeisimpänä tavoitteena on jatkaa hyvää taloudenhoitoa ja hallintoa siten, että seurakunnan säilyminen itsenäisenä turvataan.

- Taloudessa etsitään toimivaa tasapainoa kiinteistöihin ja toimintaan panostamisen välillä.
- Kiinteistöjen kunnossapidon suunnitelmallisuutta ja ennakoitavuutta kehitetään.

TOIMEENPANO, SEURANTA JA ARVIOINTI

Strategiatyöryhmän jäsenet käyvät läpi luottamuselimet ja toimikunnat, ja kouluttavat seurakunnan henkilöstöä ja luottamushenkilöitä seurakunnan tavoite- ja toimintasuunnitelman sekä tulokortin sisäistämiseen.

Seurakunta jäsentää vuosikertomuksensa tavoite- ja toimintasuunnitelman tavoitteiden mukaisiksi. Seurakunta arvioi omaa toimintaansa vuosittain ja toteuttaa tuloksista nousevia, keskeisimpiä kehitystehtäviä.

Taipaleen ortodoksinen seurakunta
Tuloskortti vuosille 2017-2020

Näkökulma	Keskeiset kehittämiskohteet	Kehittämisen toimenpiteet ja aikataulu	Strategiset mittarit
Seura-kuntalaisen näkökulma	<p>Osallistumisen henkisten, fyysisten, kielellisten ja kulttuuristen esteiden poistaminen</p> <p>Yhteisöllisyyden lisääminen</p> <p>Hengellisen kasvun tukeminen</p>	<p>Poistetaan osallistumisen henkisiä esteitä luomalla myönteistä ja kutsuvaa mielikuvaa seurakunnan toiminnasta. (jatkuva)</p> <p>Tehdään kiinteistöjen esteettömyyskartoitus ja poistetaan rajoitteita. (kartoitus 2017, toimenpiteet 2018-2020)</p> <p>Toimitetaan kaksikielisiä jumalanpalveluksia (suomi-slaavi). (jatkuva)</p> <p>Kutsutaan eri kohderyhmiä kohdennettuihin jumalanpalveluksiin ja tapahtumiin, jotka samalla ovat kaikille avoimia. (jatkuva)</p> <p>Elvytetään talkootoimintaa pyhäkköjen ja hautausmaiden ylläpidossa. (2018-)</p> <p>Jatketaan lastenkerhoa Outokummussa ja käynnistetään uusi Ylämyllyllä (2017)</p> <p>Kehitetään perhekirkko-tapahtumia (2017-)</p> <p>Kartoitetaan mahdollisuutta nuorten piirille Outokummussa ja/tai Ylämyllyllä (2018)</p> <p>Kehitetään seurakunnan omaa ”opetusohjelmaa” täydentämään ja tukemaan koulujen uskonnonopetusta (2018-)</p>	<p>Seurakunnasta eronneiden ja liittyneiden määrät</p> <p>Maahanmuuttajien liittyminen seurakuntaan</p> <p>Osallistumis-% kripareille</p> <p>Seurakuntalaisille syntyneiden lasten kaste-%</p> <p>Lasten ja nuorten sallistuminen jumalanpalveluksiin</p>
Suomen ortodoksinen kirkon näkökulma	<p>Turvataan kirkon palvelut seurakunnan kaikilla alueilla</p> <p>Vahvistetaan kirkon myönteistä julkisuuskuvaa ja näkyvyyttä</p>	<p>Toimitetaan jumalanpalveluksia säännöllisesti kaikissa pyhäköissä. (jatkuva)</p> <p>Osallistutaan yleisötapahtumiin ja yhteiskunnalliseen keskusteluun. (jatkuva)</p> <p>Pidetään kutsuvasti esillä seurakunnan toimintaa omissa ja paikallisissa medioissa. (jatkuva)</p> <p>Uudistetaan seurakunnan nettisivut. (2017)</p>	<p>Jumalanpalvelusten ja pyhien toimitusten määrä</p> <p>Paikallinen myönteinen näkyvyys</p>

	<p>Tehdään monipuolista yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa</p>	<p>Vahvistetaan yhteistyötä nelosseurakuntien ja alueen muiden seurakuntien kanssa. (jatkuva) Jatketaan ja kehitetään yhteistyötä alueen kuntien ja järjestökentän kanssa. (jatkuva)</p>	<p>Yhteiset toimintamuodot</p>
<p>Seurakunnan sisäisen toiminnan näkökulma</p>	<p>Seurakunnan toimintaedellytykset säilytetään hyvinä</p> <p>Toimitilojen ylläpitäminen</p> <p>Kannetaan vastuuta lähimmäisistä paikallisesti ja maailmanlaajuisesti</p> <p>Luodaan uusia, ihmisiä sitouttavia ja yhteisöä vahvistavia toimintatapoja</p>	<p>Seurakunnan toiminta säilytetään vireänä ja talous terveenä nykyisellä veroprosentilla. (jatkuva) Päivitetään seurakunnan talousohjesääntö (2018)</p> <p>Luodaan kaikille seurakunnan kiinteistöille huoltokortti ja kunnossapitosuunnitelma. (2018-) Kartoitetaan lapsi- ja nuorisotyötilojen saatavuus Ylämyllyn-Jyrin alueella. (2017/2018) Ylläpidetään ja kehitetään Säynelammen leirikeskusta. (jatkuva)</p> <p>Organisoidaan kirkkokyytejä tarvitseville. (2017-) Kehitetään lähimmäispalvelua yhdessä Joensuun seurakunnan kanssa. (2017-) Jatketaan yhteistyötä Viron ystävyysseurakunnan Obinitsan kanssa. (jatkuva) Osallistutaan pakolaistyöhön Outokummussa. (2017-)</p> <p>Kehitetään ja tuetaan tiistaiseurojen toimintaa. (jatkuva) Jatketaan yhteistyötä Joensuun seurakunnan kanssa vapaaehtoisten rekrytoinnissa, koulutuksessa ja virkistyksessä. (jatkuva)</p> <p>Koulutetaan seurakunnan tiedotukseen osallistuvien vapaaehtoisten verkostoa. (2018-)</p>	<p>Seurakunnan itsenäisyys</p> <p>Nollatulossuunnitelman mukaisiin poistoin Ennakoimattomat korjaustarpeet</p> <p>Osallistuvien vapaaehtoisten ja avustustoiminnan määrä</p> <p>Toimivat toimintapiirit</p> <p>Vapaaehtoisten lukumäärä</p>
<p>Henkilöstönäkökulma</p>	<p>Tuetaan työyhteisön hyvinvointia sekä henkilöstön työssä jaksamista ja kehittymistä</p>	<p>Kehitetään palautteen antamista ja vastaanottamista työyhteisössä. (jatkuva)</p> <p>Selkeytetään työnjakoa ja tehtävien delegointia. (jatkuva)</p> <p>Lisätään työn suunnitelmallisuutta ja ennakoitavuutta. (jatkuva)</p>	<p>Henkilöstön palautekokousten toteutuma</p>